

STEUNPUNT

ONDERPRESTEREN

ASS en hoog IQ en waarom niet hoogbegaafd?

Tania Gevaert, L.Pt. & Lies Thomas, kind- en jongerenpsychotherapeut

Waar gaan we het over hebben?

- **Wat is ASS? (kort)**

- Herkennen en meten
- High Functioning Autism, Syndroom van Asperger → what's in a name?

- **Wat is hoogbegaafdheid? (kort)**

- Samengaan van hoog denkvermogen (probleemoplossend) met creativiteit en hoge taakgericht én een grote drang naar connectie.

- **HOOG IQ met ASS**

- Casussen
- Know how is duidelijk maar nu ook nog knowwhy (Vermeulen, 2009)
- Noden van kinderen, jongeren, volwassenen met ASS

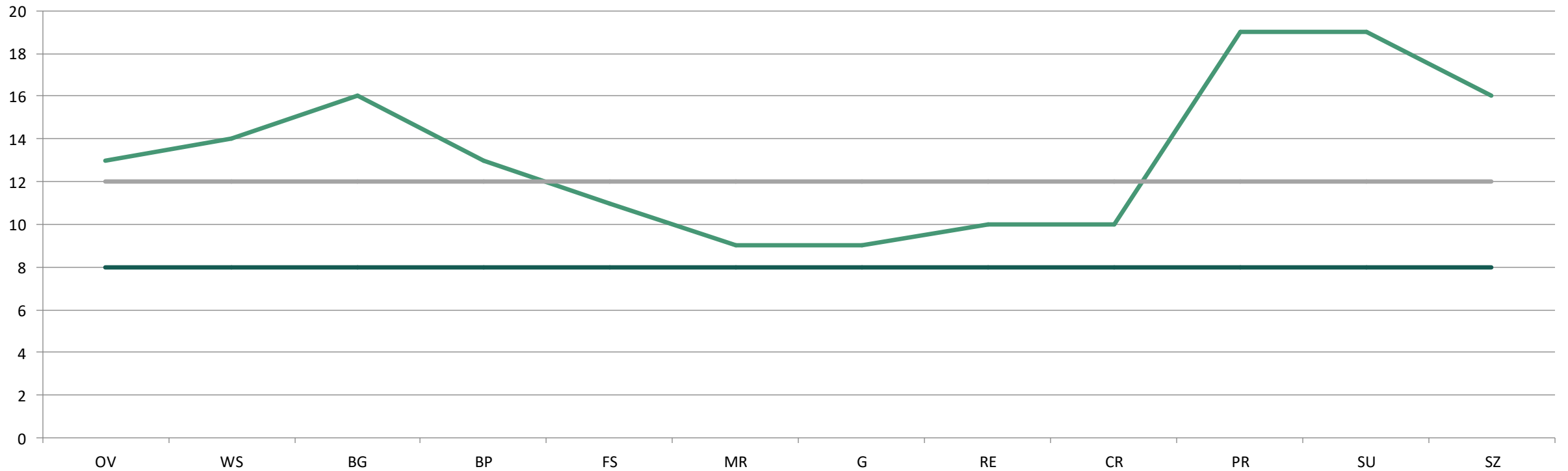
Wat is ons doel?

- **Beter begrip voor hoog IQ met ASS**
 - Behoeften en noden op de voorgrond
 - Aanpassingen op maat
- **Stop de druk om iemand te zijn die ze niet kunnen zijn**
 - Meer inleven van jouw kant
 - Help hen begrenzen
 - Stop de druk op het kind om zich aan te passen... neem verantwoordelijkheid als volwassene
- **Krijg meer aandacht voor hun talenten**
 - Zodat er meer ruimte komt voor talentontwikkeling
 - Anders zijn is OK → neurodiversiteit omarmen

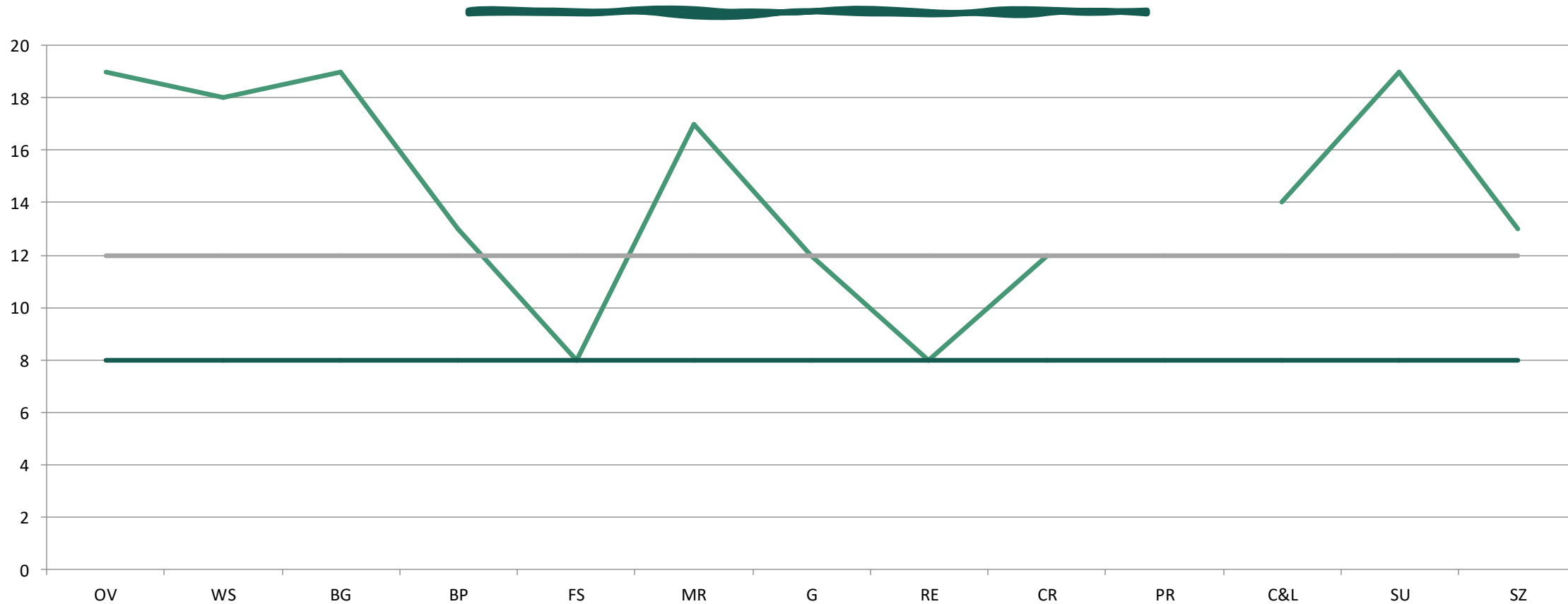
Wat is ASS?

- Aanhoudende tekorten in sociale communicatie en sociale situaties
- Beperkte en vaak repetitieve patronen van gedrag, interesses en activiteiten
- Centrale coherentie problemen/contextblindheid
- Inleving en verbinding op het sociale vlak
- Sensomotorische uitdagingen
- Moet gezien worden neurologisch én gedragsmatig

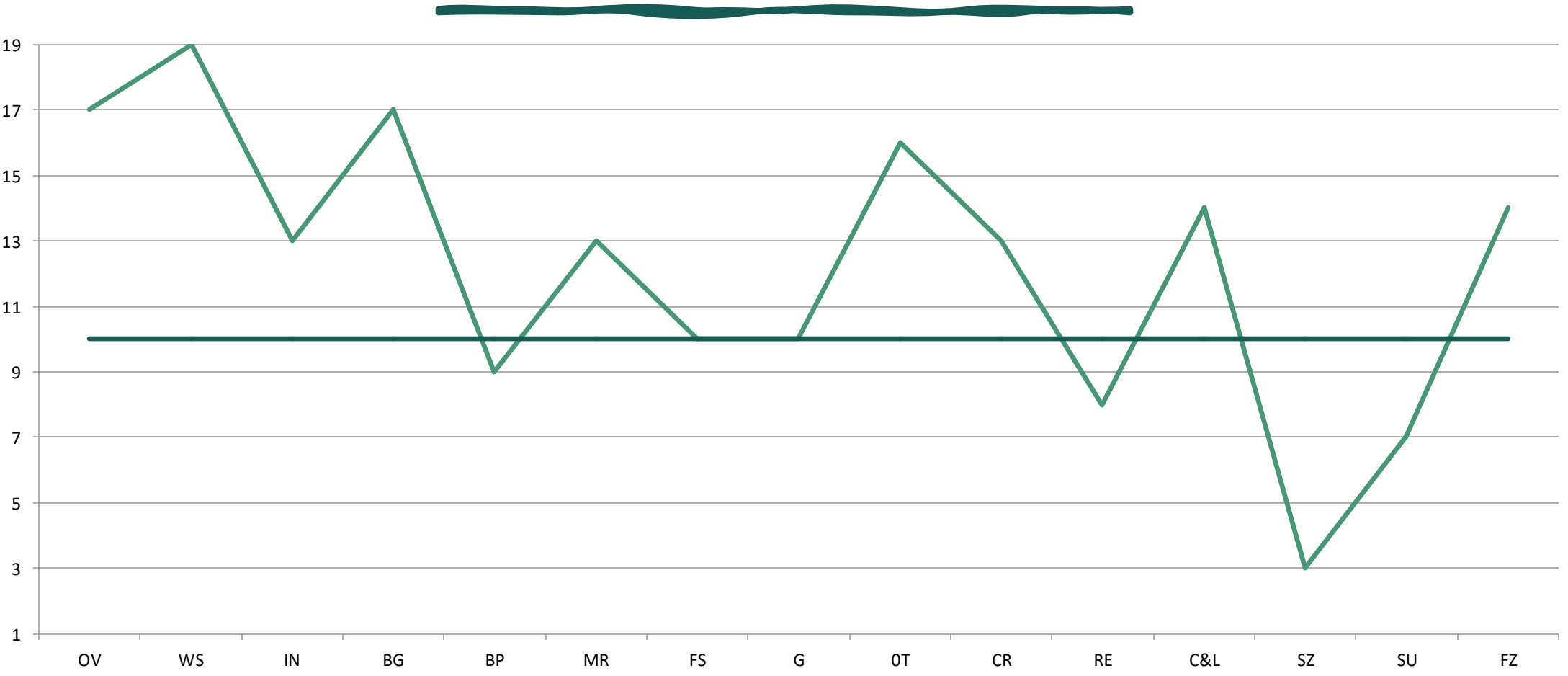
Daniel 7j

Kyra 16j

Fiona 34j

Compl. Figuur van Rey

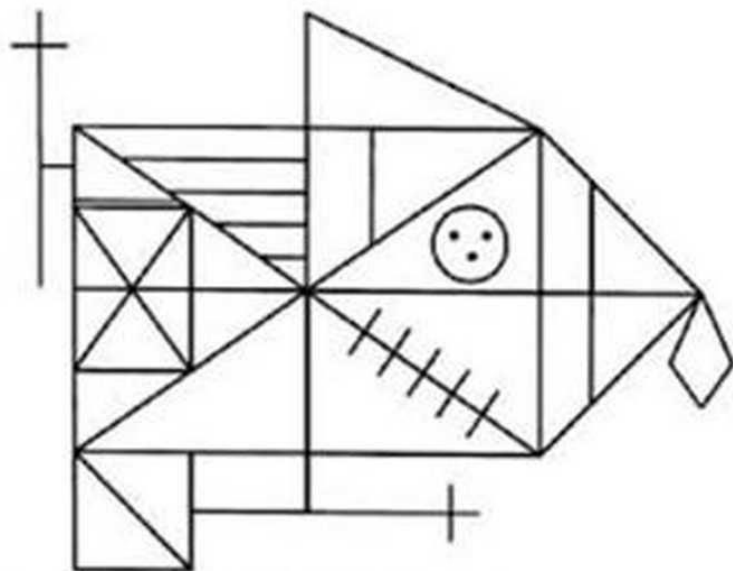
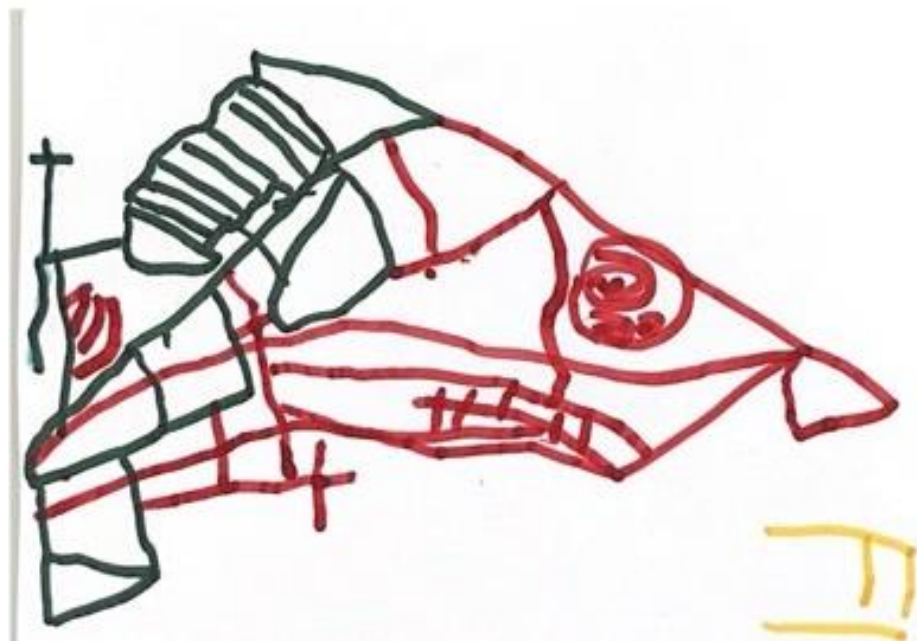

Figura 2. Figura Compleja de Rey-Osterrieth

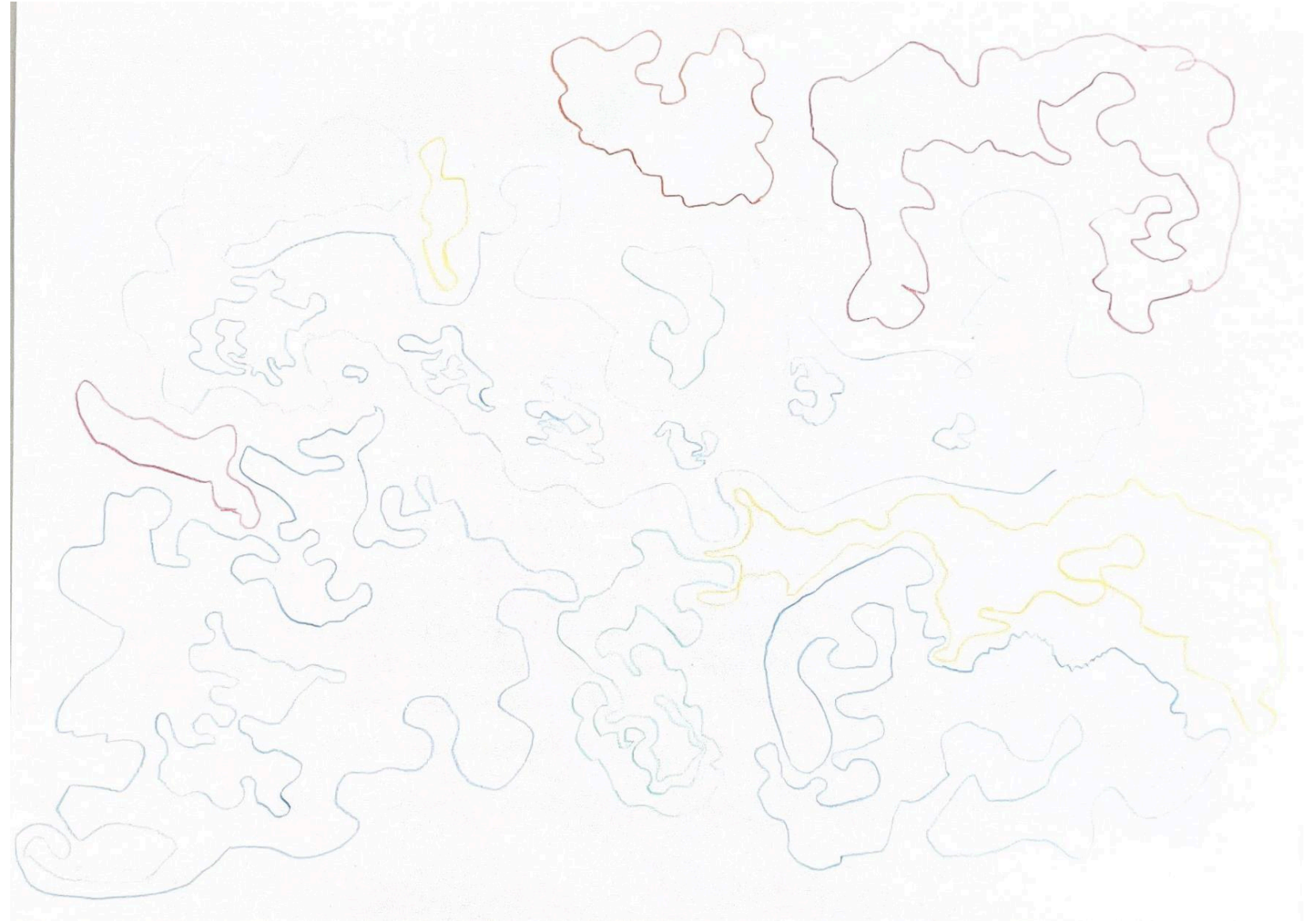
Compl. Figuur van Rey Geheugentaak:

Opdracht:
maak een
tekening

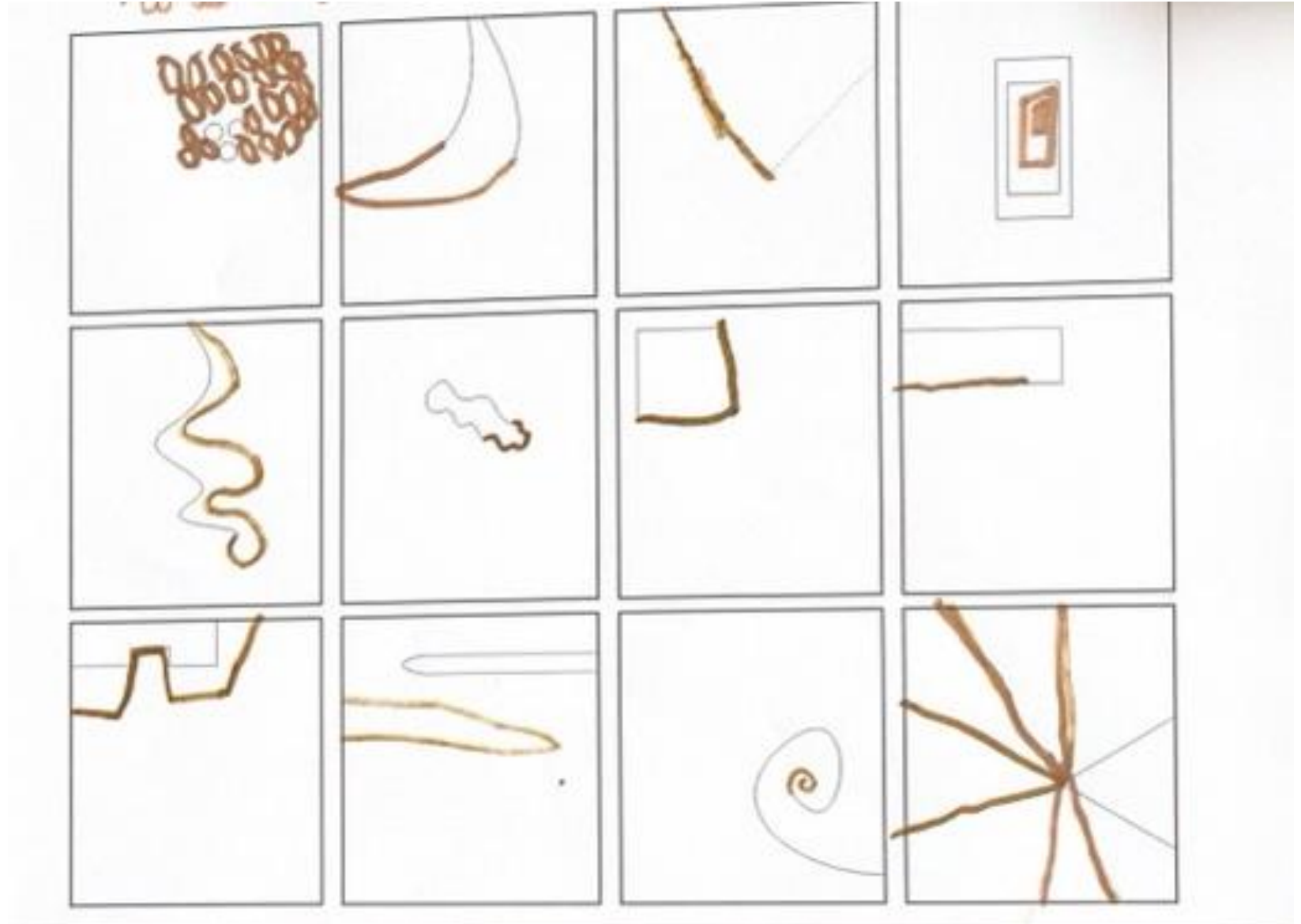
Opdracht:
maak een
tekening

Opdracht:
maak een
tekening

Opdracht:
Maak een
tekening met
elke figuur

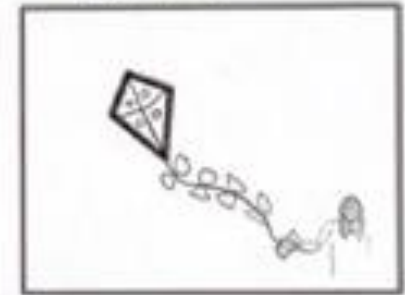
Opdracht:
Maak een
tekening met
elke figuur

= ferthead

= hand die grond wordt (een
lijpje plot)

= een oer

ASS

- Wat is er te zien?
 - Oogcontact: dringend of geen/weinig
 - Onhandig in sociaal contact
 - Moeite met aanleren van nieuwe gedragingen
 - Voorspelbaarheid is zeer belangrijk
 - Mist overzicht
 - Overprikkeling: blokkeren tot fladderen
 - Niet creatief, wel vaak fantasierijk
 - Moeilijke opvoeding
 - Zelfbepalend gedrag
 - Emotieregulatieproblemen

ASS

- High Functioning Autism
 - “Stop calling it ‘high functioning’!”
 - Slaat op hoog cognitief – dat betekent niet dat het leven vlot gaat
- Syndroom van Asperger
 - Vaak sterktes in het visueel-ruimtelijke en wiskundig redeneren
 - Sociaal onhandig, geen behoefte aan
- Meisjes/vrouwen met ASS
 - Sociaal gedrag vroeg aangeleerd in een drang naar begrijpen, vat krijgen op de wereld
 - Veel stress om te functioneren

Hoogbegaafd

En waarom er vaak alsnog misvattingen zijn

*Joseph Renzulli: The Three
Ring Concept Of Giftedness*

hoogbegaafd
gedrag

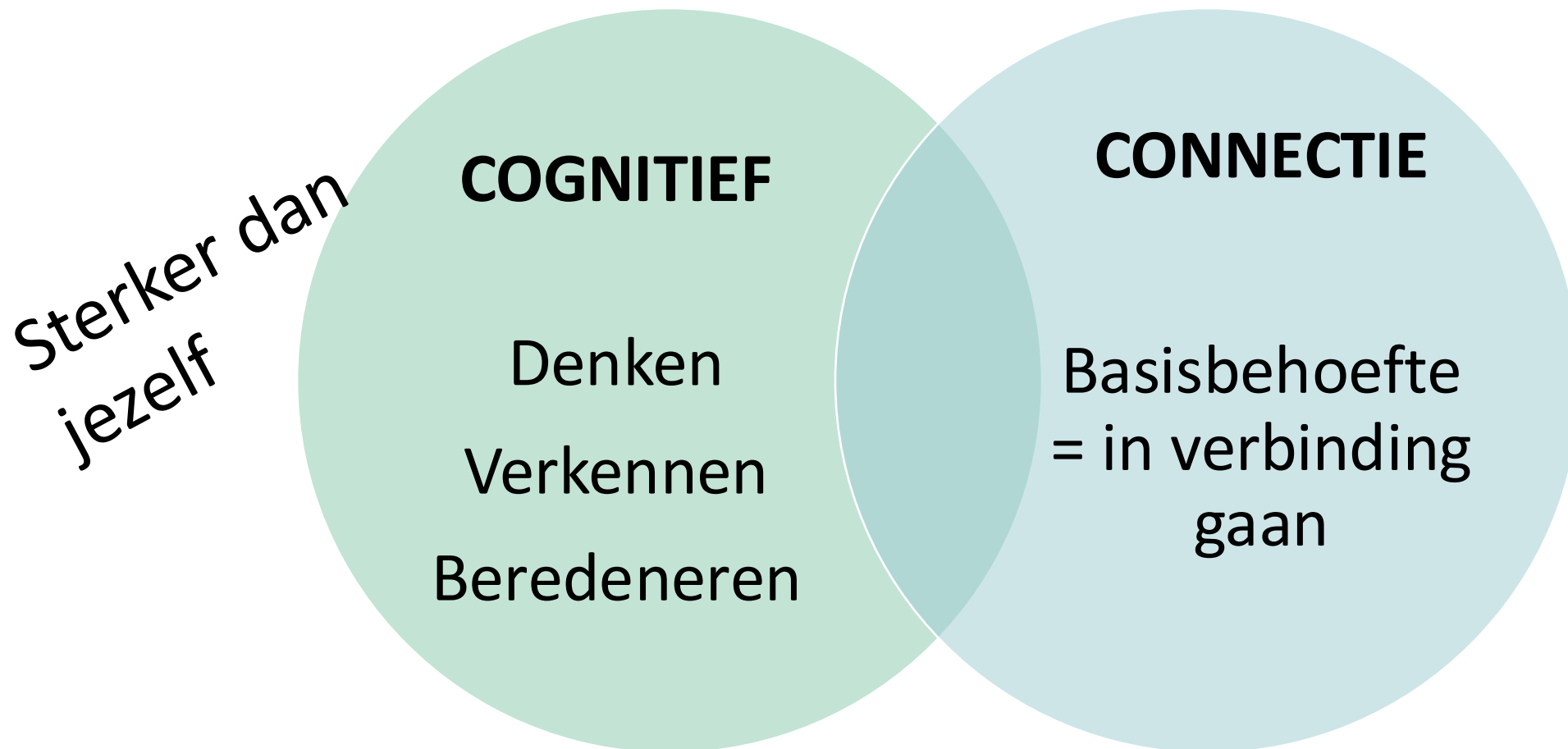

Paradigma's in hoogbegaafdheid

1. **The Gifted Child Paradigm:** ontwikkelingsvoorprong. Intelligentie meten als basis. Kind wordt verneld en krijgt verrijking.
2. **The Talent Development Paradigm:** talent is dynamisch. Kind krijgt toegang tot kansen om interesses te helpen groeien. Doelgerichte oefening en passende ondersteuning.
3. **The Differentiation Paradigm:** focus op unieke leernoden en behoeften en passende aanpak i.f.v. deze noden.

(bron: Dai, 2013 in presentatie Desmet, 2023)

Visie op hoogbegaafdheid ontwikkeld bij SSG

Kan als volwassene een bewuste keuze geworden zijn

ASS en hoog IQ

- Hoog IQ: TIQ en/of uitschieters in het brede cognitieve vaardigheden profiel
- Vaak op wiskundig vlak zeer sterk
- Jong kind is verbaal sterk, wordt daardoor overschat
- Geen flexibiliteit
- Sociaal onhandig en stroef gedrag
- Leervermogen zeker aanwezig (t.o.v. kernautisme bij gewone begaafdheid)
- NIET hoogbegaafd

Daniel

- Kleutertijd
 - Pienter kind: snelle taalontwikkeling, stelt zeer veel vragen, zoekt actief de volwassenen op (ook op school), sterk geheugen, eerder angstig ingesteld, perfectionistisch gedrag
 - Ouders herkennen het kind in beschrijving van hoogbegaafdheid
 - School ziet leervoorsprong maar geen algemene ontwikkelingsvoorsprong
- Basisschool
 - Loopt al vroeg vast: teveel herhaling, saai, wil spelen, faalangstig gedrag neemt toe
 - Voelt sociaal emotioneel jonger aan

Daniel

- Hulpvraag ouders
 - Versnellen, ons kind verveelt zich en kon dit allemaal al in de kleutertijd
 - Opvoedingsadvies voor angsten thuis en woede uitbarstingen
- Hulpvraag school
 - Automatisatie komt niet op gang
 - Springen? Sociaal emotioneel nog een jong kind
 - Weinig aansluiting met de groep, voelt apart aan
- Antwoord?

Kyra

- Hulpvraag ouders
 - Hoogbegaafdheid uitklaren
 - Bezorgdheid rond welbevinden
- Hulpvraag jongere
 - Identiteit: hoogbegaafd, gender
 - Aandacht en concentratie
- Hulpvraag School
 - Hoe moeten we dit profiel begrijpen?
 - Grote tekorten op sommige vaardigheden/bij een aantal vakken - bij andere werkt ze vooruit
 - Welbevinden staat zwaar onder druk: depressie?
- Antwoord?

Fiona

- Wat loopt goed?
 - Werk: ondernemer IT solutions en business consulting
 - Persoonlijke groei tot bewustwording behoeften
 - Probleemoplossend vermogen
- Uitdagingen
 - Gezinsleven
 - Organisatie en flexibiliteit
 - Drukke → stress → eetstoornis
 - Taboes
 - Mag een moeder ...
 - Ik kan dit niet meer aan...
- Antwoord?

Het verschil

- **Hoogbegaafd**

- Leergierig vanuit sterke drang tot experimenteren en verkennen
- Empathisch vermogen
- Problemen zijn er om op te lossen
- Energie 3.0 → hoofd en lijf

- **ASS met hoog IQ**

- Zoekend naar (be)grip op de wereld rondom zich
- Weinig verbinding
- Probleem = blokkade
- Overprikkeling, vermoeidheid

Het verschil

- **Hoogbegaafd**

- Flexibiliteit
- Kritische reflectie vanuit willen begrijpen
- Sterke inzichten en innovatief denken, vooruitdenken
- Intensiteit in beleving

- **ASS met hoog IQ**

- Rigiditeit
- Starheid in denken en doen
- Volgt een patroon en aangeleerd gedrag
- Intensiteit in voelen

Behoeften van het kind met ASS en hoog IQ

SCHOOL

- Aangepast traject
 - Convergent doorwerken: in de leerstof, binnen een klassituatie, nabijheid van de leerkracht, ...
 - NIET: verrijking, out-of-the-box, creativiteit (divergent), zelfsturing
- Afstemming op de noden
 - Voorspelbaarheid in dagplanning geeft rust, ontlasting voorzien
 - Ontlasten van sociale druk

Behoeften van het kind met ASS en hoog IQ

THUIS

- Rust en regelmaat
 - Voorspelbaarheid (kalender, weekplanning)
 - Eten en drinken
- Zichzelf mogen zijn
 - Anders zijn omarmen
 - Talenten zien voor wat ze zijn en niet er een multipotential willen van maken
- Sociale druk beperken

Neurodiversiteit

- In welke mate mag het anders zijn “er zijn”?
- Eigenheid als kracht leren zien in talentontwikkeling
 - Steve Jobs
 - Temple Grandin
 - Stereotiepe beeld van de burgerlijk ingenieur, de IT-er, ...

Pathology Paradigm

versus

Neurodiversity Paradigm

there is a normal brain

normal is a social construct

ideal outcome is compliance

ideal outcome is autonomy

reinforces neuronormative goals, standards & milestones

respects individual milestones, goals, needs and differences

deviation from normality is seen as a disorder or deficit

deviation from neuronormativity is seen as a part of diversity

labels behaviour based on external observations

seeks to understand behaviour through one's internal experience

reducing symptoms

reducing distress and challenges

Inspiratie (beperkte lijst, er is veel meer...)

- www.templegrandin.com
- www.contextblindheid.be
- <https://nl.participate-autisme.be/>
- www.anneliesspek.nl
- <https://icd.who.int/en>
- Wetenschappelijke literatuur
- Agnes Burger-Veltmeijer
- Assouline, Nicpon et al
- Claire Hughes

Contact nemen?

- Tania Gevaert

- tania@samenslimmergroeien.be

Psychotherapeut -
psychodiagnosticus
ECHA Specialist in Gifted Ed.
Loopbaanbegeleider
Facilitator Peers4Parents
Erk. Strategische reïntegratie na
burnout
Praktijkonderzoeker
Auteur

- Lies Thomas

- lies@samenslimmergroeien.be

Kind- en jongerenpsychotherapeut
Psychodiagnosticus
Talentbegeleider Novilo
Ervaring in buitengewoon onderwijs
Co-auteur